

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 15 Nisan 2025
Soy : 1148

10/2624

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde Nisan ayında yaşanan ve son 30 yılın en büyük felaketlerinden biri olan zirai don, meyvecilik ve bitkisel üretim başta olmak üzere tarımsal alanda büyük bir yıkıma neden olmuştur. Tekirdağ'dan Manisa'ya, Çanakkale'den Malatya'ya, Denizli'den Adıyaman'a kadar ilk belirlemelere göre 36 ilimizde yaşanan don felaketi, çiftçimizin emeğini heba ederek, büyük oranda zarara uğratmıştır. Türkiye'de tarımsal hasılanın yüzde 20'sini oluşturan meyvecilik sektörünün 14 milyar dolarlık katma değeri bulunmaktadır. Bu alandaki yüzde 10'luk zarar 1,4 milyar dolar, yüzde 20'lik zarar 2,8 milyar dolar, yüzde 30'luk zarar 4,2 milyar dolara karşılık gelmektedir. Zararın boyutu tam olarak ortaya çıktığında ekonomik dengeler açısından da büyük sıkıntılar yaratacaktır.

Fındık, kuru incir, kuru kayısı ve kuru üzüm gibi dünya gıda ihracatında lider durumunda olduğumuz ürünler için özel önlemlerin alınması gerekmektedir.

Ülkemizdeki gıda fiyatlarını da derinden etkileyecek bu sürecin çözümü, çiftçinin ve Türkiye'nin ihtiyaçları çerçevesinde zirai don felaketi görülen bölgelerde acilen afet bölgesi ilan edilmesi ve çiftçinin zararının ivedilikle karşılanması için İktisadî ve İstatistikî Kurumların 104. ve 105. maddeleri gereğince Araştırma Komisyonu kurularak konunun araştırılmasını arz ederiz. (14.04.2025)

Saygılarımızla.

İsmail Atılgan CİNER
Korunmuş Mv.
J. M. M. V.

Yunus Emre
İstanbul Mv.

Dr. İlhami Özcan AYGUN
CHP Tekirdağ Milletvekili

Nurhayat Altacakayraklı

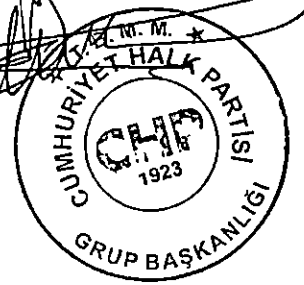
Bursa Mv.

Namik Tan
İstanbul Mv.
Serif
Deniz

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
1923
GRUP BAŞKANLIĞI

1148 Sayılı meclis Aras.

Adı Soyadı	İli	İmza
Tarkan Elçi	İstanbul Mu.	
Turan Tarkan ÖZER	İstanbul	
Süleyman Bölbal	Aydın Mu.	
Cüdet Dinç Kızılbay		
Orhan Sarıbal	Bursa.	
Nail GİLER	Kocaeli	
Utku Gökçür	Edirne	
Suat Özgöçüp	İstanbul	
İLÇAN KARASU	Sivas Mu.	
Jemre Dincer	Ankara Mu.	
Hikmet Yalın HALICI	İsparta Mu.	
Nerih Meric	Görsönler Mu.	
Servet Mullaoglu	Hatay Mu.	
Sergin Tanrikulu	Diyarbakır Mu.	
Fahri Özkan	Kırklareli Mu.	
Özfer Erdem İNCEŞU	ARDAHAN	

GEREKÇE

Türkiye'nin kuzeyden güneye, doğudan batıya tüm bölgelerinde Nisan ayında, son 30 yılın en düşük hava sıcaklığı yaşanarak, büyük bir zirai don felaketi ile karşı karşıya kalınmıştır. Yer yer sıcaklığın -15 dereceye düşmesi sonucu, 2014'te yaşanan don olayından sonra Türkiye tarihinin en büyük zirai don felaketi gerçekleşmiştir.

Tekirdağ'ın Şarköy ilçesinde şaraplık ve sofralık üzümün yarısından çoğuna hâkim olan Çengelli, Yörgüç, Yayaköy ve Mursallı köylerindeki bağların yüzde 90'ı 7 Nisan 2025 tarihinde ki kar ve don olayında telef olmuştur. Kiraz, erik gibi meyve ağaçlarının ise neredeyse tamamı don olayından dolayı meyvelerini dökmüştür.

10-11-12- 13 Nisan 2025 tarihlerinde Bursa'da şeftali, üzüm; Yalova'da kivi, erik, Trabzon hurması; Sakarya'da meyve-sebze alanları, Bilecik'te şeftali; Bolu'da meyve ağaçları-asma, Düzce'de fındık, meyve ağaçları; Kastamonu'da meyve ağaçları, Karabük'te meyve-bağ alanları; Çankırı'da erik, badem; Kırşehir'de ceviz; Çorum'da meyve-ceviz ağaçları; Tokat'ta meyve ağaçları, Malatya'da kayısı; Samsun, Giresun ve Trabzon'da fındık bahçeleri; Tunceli'de dut ağaçları, Rize'de çay bahçeleri; Erzurum'da arpa tarlaları ve kayısı ağaçları; Çanakkale'de elma, üzüm, Trabzon hurması bahçeleri; İzmir'de üzüm-kiraz bahçeleri; Denizli'de elma ve üzüm bahçeleri, Uşak'ta meyve bahçeleri; Manisa'da üzüm ve kiraz tarım alanları; Uşak'ta meyve bahçeleri; Eskişehir'de kiraz-ceviz bahçeleri; Konya'da tarla ürünleri, Karaman'da elma bahçeleri; Aksaray'da domates, biber seraları, ayçiçeği ve şeker pancarı tarlaları, Niğde'de elma bahçeleri, Amasya'da elma bahçeleri; Kahramanmaraş'ta tarım alanları; Adıyaman'da badem bahçeleri. Elâzığ'da badem, üzüm, kayısı bahçeleri; Erzincan'da meyve-sebze bahçeleri don felaketinden kısmen ya da büyük oranda etkilenmiştir.

Türkiye'nin dünya gıda üretiminde ve ihracatında ilk sırada yer aldığı Ege'nin sultanlığı kuru üzümünün yetiştiği Manisa'daki bağ alanları, Malatya'daki kayısı ağaçları ve Karadeniz'deki fındık alanları çok büyük ölçüde zarar görmüştür. Bu bölgelerde kaybın yüzde 50 veya

üzerinde olduğu tahmin edilmektedir. Türkiye'nin ihracat rekoru kıran bu ürünleri için acil önlemlerin alınması gerekmektedir.

Yaşanan zirai don felaketi nedeniyle birçok üründe üretimin ciddi oranda azalması ve buna bağlı olarak gıda enflasyonunu artması kaçınılmaz olacaktır. Tüketicinin belini de bükecek bu gelişmeye karşı acil destek mekanizmaları devreye sokulmalıdır.

İklim değişikliğine bağlı olarak ülke genelinde oluşan doğal felaketler dikkate alınarak, zirai don felaketinden etkilenen alanların acilen afet bölgesi olarak ilan edilmesi; tarımsal üretimin devamı için çiftçilerin desteklenmesi, Ziraat Bankası başta olmak üzere bankalara olan borçlarının faizsiz ertelenmesi, TARSİM'den acilen ödeme yapılması için İktisadî ve Sosyal Bakanlığımızın 104. ve 105. maddeleri gereğince Araştırma Komisyonu kurularak konunun araştırılmasını arz ederiz.

